

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 5To/20/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8321010522
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Rešatková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:8321010522.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z jeho predsedu JUDr. Evy Rešatkovej a sudcov JUDr. Vladimíra Monoka a JUDr. Petra Tobiaša na verejnom zasadnutí konanom dňa 11.10.2023 v Prešove takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. f), ods. 3 Tr. poriadku na podklade odvolania obžalovaného A. B. **z r u š u j e** v rozsudku Okresného súdu Humenné sp. zn. 1T/68/2021 zo dňa 27.04.2023 výrok o náhrade škody.

Podľa § 319 Tr. poriadku **z a m i e t a** odvolanie okresného prokurátora proti rozsudku Okresného súdu Humenné sp. zn. 1T/68/2021 zo dňa 27.04.2023.

o d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom Okresného súdu Humenné sp. zn. 1T/68/2021 zo dňa 27.04.2023 bol obž. A. B. uznaný vinným z prečinu podvodu podľa § 221 ods. 1, 2 Tr. zákona na tom skutkom základe, že

- po tom, čo dňa 31.10.2019 v úmysle vylákať finančnú hotovosť, oslovil C. D. E. s prosbou o poskytnutie pôžičky za účelom kúpy osobného motorového vozidla zo zahraničia, na ktorého mal mať v tom čase už záujemcu (kupujúceho), mu C. D. E. na základe zmluvy o pôžičke zo dňa 31.10.2019, toho istého dňa vo svojom byte na ul. F. XXXX/XX, G. poskytol za týmto účelom v hotovosti 11.000,- eur, ktoré sa A. B. zaviazal vrátiť jednorazovo v lehote do 30.11.2019, ktoré však v presne nezistenej dobe, v priebehu roka 2020 bez vedomia a súhlasu C. D. E. použil na iný účel, pričom požičanú hotovosť nevrátil, čím takto uviedol C. D. E. z Humenného do omylu a spôsobil mu tak škodu v celkovej výške 11.000,- eur,

za čo mu bol podľa § 221 ods. 2 Tr. zákona s použitím § 38 ods. 2, 3, § 36 písm. j), k) a § 46 Tr. zákona trest odňatia slobody vo výmere 1 roka, výkon ktorého mu bol podľa § 49 ods. 1 písm. a) Tr. zákona podmiennečne odložený a podľa § 50 ods. 1 Tr. zákona mu bola určená skúšobná doba na 1 rok.

Podľa § 288 ods. 1 Tr. poriadku poškodený C. D. E. bol s uplatneným nárokom na náhradu škody odkázaný na civilný proces.

Proti tomuto rozsudku podali odvolanie obžalovaný ihneď po jeho vyhlásení a prokurátor dňa 02.05.2023 v neprospech obžalovaného.

V dodatočne predložených dôvodoch odvolania obžalovaný prostredníctvom svojho obhajcu skonštatoval dôkazy, predovšetkým ktorí svedkovia boli vypočutí, a vyslovil, že výpovede svedkov D. G., H. B., D. B. a I. J. žiadnym spôsobom nesúvisia so skutkom, pre ktorý bola naňho podaná obžaloba. Pritom so zákona je nepochybné, že súd môže rozhodovať len o skutku, ktorý je uvedený v obžalobnom návrhu. Z výpovede hore uvedených svedkov súd zistil, že si požičal peniaze, pričom v dvoch prípadoch požičané peniaze vrátil úplne (D. G., H. B.). Veriteľom priebežne pôžičky vracia (D. B., I. J.). Opätovne zdôraznil, že doposiaľ nepochopil, akú súvislosť majú tieto pôžičky so skutkom, pre ktorý naňho

prokurátor podal obžalobu. Úkony a výsluchy týchto svedkov treba považovať za nadbytočné, ktoré so skutkom, za ktorý bol uznaný za vinného prvostupňovým súdom, žiadnym spôsobom nesúvisia. Ako dlžník s C. D. E. uzavrel dňa 31.10.2019 Zmluvu o pôžičke podľa § 657 a nasl. Obč. zákonníka. V tejto písomne vyhotovenej zmluve o pôžičke nie je ani v jednom jej článku, na aký konkrétny účel mal alebo bol povinný požičané peniaze použiť. To znamená inými slovami, že požičané peniaze mohol použiť na účel jemu potrebný podľa vlastného uváženia. Nepochybne keby C. D. E. ako veriteľ mu chcel peniaze požičať na konkrétny účel, trval by na tom, aby tento konkrétny účel bol uvedený v zmluve o pôžičke. Platí zásada a súd mal z nej vychádzať, že čo je napísané, je dané.

Následne uvádzanie účelu použitia pôžičky v trestnom konaní C. D. E. je pochybné a nedôveryhodné. Prvotne bola jasne a zrozumiteľne vyhotovená zmluva o pôžičke. Z obsahu tejto zmluvy mal súd pri hodnotení dôkazov v trestnom konaní vychádzať. Na základe tejto zmluvy o pôžičke Okresný súd Humenné v civilnom konaní pod sp. zn. 12C/57/2020-72 rozsudkom pre zmeškanie zo dňa 20. mája 2021 mne ako žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi C. D. E. sumu 11.000 eur s prísľušenstvom. Takých žalôb na zaplatenie na vymáhanie pohľadávky je na civilných súdoch nespočetne podaných každoročne, pričom sa jedná výlučne o civilné spory.

Z obsahu trestného spisu najmä mnou predložených kópií poštových poukázok vyplýva, že ešte pred skončením dokazovania a prednesov záverečných rečí podľa civilného rozsudku veriteľovi C. D. E. uhradil celú požičnanú sumu a to 11.400 eur. Poukázal na to, že mu uhradil ešte o 400 eur viac, ako bolo dohodnuté v Zmluve o pôžičke. Napriek tejto skutočnosti súd v odsudzujúcom rozsudku považoval C. D. E. za poškodeného a s uplatneným nárokom na náhradu škodu tohto dokonca odkázal na civilný proces, aj keď poškodený C. D. E. po poučení o svojich právach v zmysle § 46 Trestného poriadku uviedol, že si neuplatňuje náhradu škody vo finančnom vyjadrení. Dôvody pre ktoré nesplatil pôžičku v termíne podľa obsahu zmluvy o pôžičke uviedol v písomnom odpore podanom proti trestnému rozkazu Okresného súdu Humenné zn. 1T/68/2021 a to dňa 26. októbra 2021 - dlhotrvajúca pandémia COVID 2019.

Nakoniec dal do pozornosti odvolacieho súdu, že Okresný súd Humenné vyhovel v plnom rozsahu čo do uznania viny a výšky uloženého trestu podľa predneseného záverečného návrhu prokurátora. Nelogicky tento prokurátor následne písomnosťou zo dňa 28.04.2023 podal odvolanie v jeho neprospech. Na základe vyššie uvedených skutočností navrhol, aby Krajský súd v Prešove napadnutý rozsudok Okresného súdu Humenné sp. zn. 1T/68/2021 zo dňa 27. apríla 2023 zrušil podľa § 321 ods. 1 písm. b/ alebo c/ Tr. poriadku a podľa § 322 ods. 1 Tr. poriadku vrátil prvostupňovému súdu na nové konanie a rozhodnutie, pretože nebolo dokázané, že spáchal skutok podľa obžalobného návrhu a tento skutok nie je trestným činom, alebo podľa § 322 ods. 3 Tr. poriadku rozhodol odvolací súd sám rozsudkom tak, že ho oslobodí spod obžaloby.

Prokurátor v dôvodoch odvolania po rekapitulácii výrokov napadnutého rozsudku sa nestotožnil s výrokom súdu o uložení trestu obžalovanému B., ktorý vníma ako nezákonný. Trest uložený obžalovanému síce je neprimerane mierny, no podstatné je, že pri jeho ukladaní sa prvostupňový súd zásadami ukladania trestov v dostatočnej miere neriadil a tak sa rozhodnutie o treste vymyká z rámca týchto zákonných zásad. Podľa názoru prokuratúry pomery preukázané na strane obžalovaného s určitosťou neodôvodňujú zhovievavejší prístup pri ukladaní trestu v podobe priznania poľahčujúcej okolnosti podľa

§ 36 písm. k) Tr. zákona a síce, že obžalovaný sa pričínil o odstránenie škodlivých následkov trestného činu, alebo dobrovoľne nahradil spôsobenú škodu. V čase vyhlásenia rozsudku obžalovaný síce predložil súdu o úhrade škody poškodenému, no prítomný poškodený jednoznačne potvrdil, že obžalovaným deklarovaná suma peňazí mu nebola pripísaná na účet, ani inak doručená. Už len z tohto dôvodu, poukazujúc na to, že obžalovaný pokiaľ skutočne chcel dobrovoľne nahradiť spôsobenú škodu, mal na to dostatok časového priestoru, no preukázateľne tak neurobil. Pokiaľ by aj bola následne škoda obžalovaným v plnej výške uhradená má prokuratúra za to, že zo strany obžalovaného to nebolo konanie dobrovoľné a úprimné, ale pod tlakom okolností vyplývajúcich z vykonaného dokazovania a meritórneho rozhodnutia zo strany súdu, keďže k údajnej úhrade škody malo dôjsť práve v deň vyhlásenia rozsudku, dňa 27.04.2023.

Nezákonnosť výroku o treste teda spočíva v nedôvodnom použití ust. § 36 písm. k) Tr. zákona, podľa ktorého na priznanie tejto poľahčujúcej okolnosti je nevyhnutné preukázateľné uhradenie celej spôsobenej škody, čo v danom prípade zo strany obžalovaného vykonané nebolo.

V neposlednom rade pokiaľ ide o osobu obžalovaného opakovane je žiaduce uviesť, že jeho opakovaný poukaz na to, že v danom prípade šlo o klasickú "bezúčelovú" pôžičku stráca svoje opodstatnenie a význam, pretože v danom prípade sa za vinu obvinenému nekladie to, že požičnanú sumu peňazí použil v rozpore s deklarovaným účelom ich použitia, ale to, že požičnanú sumu peňazí riadne a včas nevrátil.

Predmetná zmluva o pôžičke totiž okrem iného obsahovala jasný a nespochybniteľný údaj o tom, na akú dobu poškodený obvinenému peniaze požičiava. Zmluva bola podpísaná dňa 31.10.2019 s dohodnutou dobou splatnosti a síce do 31.11.2019. Obvinený v danej lehote pôžičku nesplatil a až následne dňa 12.12.2019 uhradil úroky z nej, aj keď bol zmluvne zaviazaný plnú sumu vrátiť v lehote do 30.11.2019. Okrem toho nemožno opomenúť tú skutočnosť, že voči obvinenému boli podľa správy Okresného súdu Banská Bystrica č. 11C 1375/2021 zo dňa 01.04.2021 už vtom čase vedené viaceré exekučné konania (napr. 49Ek/1236/2018 na vymoženie istiny vo výške 400,07 €, 48Ek/206/2019 na vymoženie istiny vo výške 3330,- €, 14Ek/652/2019 na vymoženie istiny vo výške 1132,86 € a pod.).

Napokon samotný obvinený v priebehu doterajšieho konania uviedol, že požičanú sumu peňazí chcel použiť na kúpu vozidla v Nemecku, ktoré chcel obratom predať konkrétnemu zákazníkovi, no do Nemecka po žiadne vozidlo nešiel, pre pandémiu COVID-19. Bolo preukázané, že peniaze použil na úhradu dlhov v leasingovej spoločnosti a to v plnej výške 11.000,- €. V tom čase mal vlastnú rezervu 6000,- € až 7000,- €, no túto nepoužil, lebo potreboval z niečoho aj žiť. Už len z toho dôvodu, že prvý oficiálny prípad COVID -19 bol na Slovensku zaregistrovaný dňa 06.03.2020 s tým, že preventívne opatrenia boli prijaté v mesiaci február 2020 a až dňa 16. marca 2020 zároveň začal platiť núdzový stav, možno verziu obhajoby obvineného kategoricky vyvrátiť. Podotkol, pritom, že doba splatnosti pôžičky bola do 30.11.2019, teda dávno pred pandémiou, na ktorú sa obvinený odvoláva. V každom prípade však poškodený aj v priebehu súdneho konania jednoznačne uviedol, že na akýkoľvek iný účel by s istotou obžalovanému peniaze nepožičal.

Mal za to, že predovšetkým osoba obžalovaného, spôsob jeho života a závažnosť jeho konania nenasvedčuje dôvodnosti použitia takéhoto zhovievavého postupu súdu. Bolo totiž rovnako preukázané, že obžalovaný v inkriminovanom období dlhoval peniaze viacerým osobám, ktorým nepravidelne a s ťažkosťami tieto vracal. Použitie zákonného ustanovenia v posudzovanej veci nie je podložené vykonaným dokazovaním a je právne nedôvodné.

Pri ukladaní trestu je nutné vždy prihliadať najmä na jednotlivé hľadiská ukladania trestov vyplývajúce z ust. § 34 Tr. zákona, ktorými sú spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútky, príťažujúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti, osoba páchatela, jeho pomery a možnosti jeho nápravy, majúci na zreteli aj účel trestu, vyplývajúci z ust. § 34 ods. 1) Tr. zákona a to ochranu spoločnosti pred obžalovaným tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život, ako aj odradenie iných od páchania trestných činov a morálne odsúdenie páchatela spoločnosťou. Všetky vyššie uvedené okolnosti však podstatne zvyšujú závažnosť konania obžalovaného, preto všeobecné konštatovanie súdu, že takto uložený trest súd považuje za najvhodnejší na dosiahnutie účelu trestu, ktorým je primárne prevýchova obžalovaného a ochrana spoločnosti pred ním, stráca svoje opodstatnenie a význam.

Krajský prokurátor na verejnom zasadnutí doplnil odvolanie o nesprávnu aplikáciu priznania poľahčujúcej okolnosti uvedenej v § 36 písm. j) Tr. zákona, keďže obžalovaný bol odsúdený za trestný čin zatajovania veci rozsudkom Okresného súdu Humenné sp. zn. 3T 140/91, a aj keď sa naňho hľadí akoby odsúdený nebol, spáchanie trestného činu sa nezahtadlo. Uvedené odsúdenie spolu s priestupkami, z ktorých bol uznaný obžalovaný vinným, nemožno hodnotiť ako vedenia riadneho života a teda použiť poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. j) Tr. zákona.

S ohľadom na vyššie uvedené zásady a hľadiská ukladania trestov odvolateľ navrhol zrušiť výrok o treste napadnutého rozsudku Okresného súdu Humenné s tým, aby odvolací súd sám zmenil napadnutý rozsudok v neprospech obžalovaného vo výroku o uloženom treste a tomuto uložil trest po nepriznaní poľahčujúcich okolností.

Na podklade takto riadne a včas podaných odvolaní obžalovaným a prokurátorom ako osobami oprávnenými krajský súd nezistiac dôvody zrušenia napadnutého rozsudku podľa

§ 316 ods. 3 Tr. poriadku, v zmysle § 317 ods. 1 Tr. poriadku preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť výrokov napadnutého rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo, prihliadajúc pritom i na chyby odvolaním nevytýkané, pokiaľ by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1, a zistil, že odvolanie prokurátora nie je dôvodné a odvolanie obžalovaného je len čiastočne dôvodne ohľadne výroku o náhrade škody.

Po preskúmaní zákonnosti postupu konania odvolací súd konštatuje, že obžalovanému bolo umožnené vyjadriť sa ku skutku kladenému mu obžalobou za vinu, obžalovaný mal možnosť vyjadriť sa aj k vykonaným dôkazom, navrhovať doplnenie dokazovania, či v rámci záverečného slova predniesť argumentáciu o svojej nevine. V konaní bol zastúpený obhajcom, ktorý reálne uplatňoval jeho práva, preto v tomto rozsahu odvolací súd nezistil porušenie práva na obhajobu.

Konajúci súd vykonal dokazovanie postupom stanoveným procesným predpisom, v dôsledku čoho nevznikli chyby v procese dokazovania, preto o jeho výsledky mohol opierať skutkové zistenia. V odôvodnení napadnutého rozsudku konajúci súd rozviedol podstatu obsahu dokazovania, z ktorého vyvodil záver o tom, že obžalovaný sa na škodu cudzieho majetku obohatil tým, že iného uviedol do omylu a spôsobil tak na cudzom majetku väčšiu škodu. Uvedený záver opieral o zistenie, že obžalovaný dňa 31.10.2019 v úmysle vylákať finančnú hotovosť oslovil poškodeného C. D. E. s prosbou o poskytnutie pôžičky za účelom kúpy osobného motorového vozidla zo zahraničia, na ktoré mal mať v tom čase už záujemcu, pričom predtým mal poškodený s obžalovaným skúsenosť o kúpe motorového vozidla v jeho prospech, na základe čoho mu poškodený poskytol pôžičku vo výške 11000,- eur so splatnosťou do 30.11.2019 a obžalovaný mu požičanú hotovosť v opakovane ďalších dohodnutých termínoch nevrátil.

Ako to vyplýva z dôvodov odvolania, obžalovaný hodnotil tento právny vzťah ako civilný poukazujúc na písomnú zmluvu o pôžičke, z ktorej nevyplyva dohodnutý účel, na ktorú má pôžičku použiť, preto poškodeným požičané finančné prostriedky mohol použiť na účel jemu potrebný podľa vlastného uváženia. Obsah uplatňovanej odvolacej námietky tak smeruje voči zavineniu spáchať trestný čin podvodu, pretože nebol preukázaný podvodný úmysel.

Prečin podvodu podľa § 221 ods. 1 Tr. poriadku spácha ten, kto na škodu cudzieho majetku seba alebo iného obohatí tým, že uvedie niekoho do omylu alebo využije niečí omyl, a spôsobí tak na cudzom majetku malú škodu. Kvalifikačný moment ustanovený v ods. 2 § 221 Tr. zákona páchatel naplní, ak spôsobí činom uvedeným v ods. 1 väčšiu škodu.

Podľa § 15 Tr. zákona trestný čin je spáchaný úmyselne, ak páchatel a) chcel spôsobom uvedeným v tomto zákone porušiť alebo ohroziť záujem chránený týmto zákonom, alebo b) vedel, že svojím konaním môže také porušenie alebo ohrozenie spôsobiť, a pre prípad, že ho spôsobí, bol s tým uzrozumený.

Podľa § 17 Tr. zákona pre trestnosť činu spáchaného fyzickou osobou treba úmyselné zavinenie, ak tento zákon neustanovuje, že stačí zavinenie z nedbanlivosti.

V prvom rade odvolací súd uvádza, že trestný čin podvodu je majetkovým trestným činom, jeho objektom je cudzí majetok a ochrana trestným zákonom sa poskytuje majetkovým právam bez ohľadu na druh a formu vlastníctva. Pre naplnenie objektívnej stránky základnej skutkovej podstaty prečinu podvodu podľa § 221 ods. 1 Tr. zákona sa vyžaduje, aby jeho páchatel uviedol iného do omylu alebo využil niečí omyl s účelom na škodu cudzieho majetku seba alebo iného obohatiť so spôsobením škody najmenej 266,- eur. Okrem toho musí existovať príčinná súvislosť medzi omylom určitej osoby a ňou urobenou majetkovou dispozíciou a príčinná súvislosť medzi touto dispozíciou na jednej strane a škodou na cudzom majetku a obohatením páchatela na strane druhej.

Omyl je rozpor medzi predstavou a skutočnosťou. O omyl pôjde aj vtedy, ak podvádzaná osoba nemá o dôležitej okolnosti žiadnu predstavu alebo sa domnieva, že sa nemá čoho obávať. Uvedenie do omylu je konanie, ktorým páchatel predstiera okolnosti, ktoré nie sú v súlade so skutočným stavom vecí. Uvedenie do omylu môže byť spáchané konaním, opomenutím i konkludentným konaním. Obohatením sa rozumie neoprávnené rozmnoženie majetku páchatela alebo iného. Čin je dokonaný obohatením páchatela alebo iného. Ide o úmyselný trestný čin a tak zavinenie páchatela musí pokrývať všetky zákonné znaky objektívnej stránky skutkovej podstaty.

V posudzovanej veci niet sporu o tom, že poškodený C. D. E. poskytol pôžičku obžalovanému na jeho požiadanie. To žiadna zo strán nepopiera a nepopierajú ani ďalšie skutočnosti dohodnuté a uvádzané v zmluve o pôžičke, t. j. že poškodený dňa 31.10.2019 poskytol obžalovanému pôžičku vo výške 11000,- eur s jej splatnosťou do 30.11.2019 s dohodnutím aj úrokov. Je faktom, že účel pôžičky v písomnej zmluve nebol špecifikovaný. Zmluva o pôžičke však nemá predpísanú písomnú formu a preto sa môže dohodnúť aj ústne. I takto urobená dohoda zodpovedá účinnému právnomu úkonu.

Z výsledkov vykonaného dokazovania tiež vyplýva, že obžalovaný požiadal poškodeného o poskytnutie pôžičky za účelom kúpy osobného motorového vozidla zo zahraničia, ktoré mal obžalovaný následné

predať, a požičané peniaze vrátiť. Ak obžalovaný namietal, že uvádzanie účelu poskytnutej pôžičky poškodeným v trestnom konaní je pochybné a nedôveryhodné, pričom nepredložil žiadny relevantný argument, prečo by súd tvrdeniu poškodeného nemal uveriť, tak jeho námietka vzhľadom na výsledky procesu dokazovania nemôže obstáť.

Poškodený podal trestné oznámenie dňa 25.02.2021, obsahom ktorého je aj pohnútko poškodeného, na základe akého dôvodu sa rozhodol poskytnúť pôžičku obžalovanému. S obžalovaným bol kamarát, predtým uňho pracoval externe vo firme, priviezol mu auto zo zahraničia a preto keď ho požiadal o poskytnutie pôžičky na kúpu drahšieho auta zo zahraničia pre záujemcu, ktorého mal, a s kúpou sa ponáhal, tak mu finančnú hotovosť na jeden mesiac poskytol. Na tomto vyjadrení poškodený zotrval nielen pri svojej výpovedi v prípravnom konaní, ale aj v konaní pred súdom. Obžalovaný na rozdiel od poškodeného v prípravnom konaní nevypovedal, čo mu nemožno vytýkať, pretože je to jeho právo, avšak toto jeho konanie možno hodnotiť v kontexte vykonaných dôkazov ako spôsob prípravy obhajoby v konaní pred súdom so zreteľom na už zabezpečené dôkazy. Okrem toho tvrdenie obžalovaného na hlavnom pojednávaní, že si nedohodli žiadny účel pôžičky, je so zreteľom na výšku poskytnutej pôžičky, nedôveryhodný, pretože aj poškodený potreboval záruky na vrátenie krátkodobo poskytnutej pôžičky, čo mu tvrdenie o kúpe vozidla v zahraničí a jeho následný predaj na území SR poskytovalo, keďže pred dátumom poskytnutia pôžičky obžalovaný takýmto spôsobom zabezpečil motorové vozidlo aj poškodenému. Ide o jasný a zrozumiteľný motív poškodeného, prečo sa rozhodol požičať krátkodobo vyššiu sumu peňazí.

Prezentovaný účel obžalovaným na poskytnutie pôžičky je potrebné posúdiť ako uvedenie do omylu poškodeného, pretože dokazovaním nebol produkovaný žiadny dôkaz, ktorý by vyvrátil, že motorové vozidlo bolo v zahraničí zakúpené a u záujemcu nastali nepredvídateľné okolnosti, pre ktoré dovezené motorové vozidlo nemohol kúpiť. Dôkaz nebol produkovaný predovšetkým preto, lebo obžalovaný neoznačil listiny, ktoré by preukázali kúpu takéhoto motorového vozidla, a neoznačil ani osobu záujemcu, ktorý by mu potvrdil, že náhle sa dostal do situácie, kedy nemohol zakúpené vozidlo v zahraničí preň zaplatiť. Správnosť tejto úvahy má svoj podklad aj vo výpovedi poškodeného C. E., ktorý na požiadanie obžalovaného predĺžil splatnosť pôžičky o jeden mesiac a ktorý objasnil, akými dôvodmi odkladal obžalovaný splatnosť pôžičky. Medzi ne patrili vybavovanie leasingu záujemcom o auto, následne sa mu obžalovaný priznal, že peniaze za auto nemá, že si leasing vybaví sám, prípadne mu obžalovaný nedvíhal telefón, uspokojoval ho, že má dostatočný príjem, že má dom, ktorý dokončuje, autoškolu, z ktorej má príjem, teda, že je solventný a že pôžičku mu vráti.

Okrem uvedeného podvodný úmysel možno vyvodiť aj z výpovedí svedkov H. B., D. B. a I. J., ktorí sa vyjadrili k poskytnutiu pôžičiek obžalovanému vo vyšších sumách niekedy v roku 2019, i keď písomné zmluvy o pôžičkách podľa ich vyjadrení boli vyhotovené až v roku 2020. Z výpovede obžalovaného tiež vyplýva, že v tejto rozhodnej dobe mal exekúcie a leasingové splátky, pričom v jednom prípade mu v roku 2020 leasingová spoločnosť ukončila leasingovú zmluvu pre neplatenie splátok. Tieto zistenia vo svojom súhrne poukazujú na insolventnosť obžalovaného, ktorý si požičal od poškodeného finančnú čiastku, hoci ju v dohodnutej dobe nebol schopný vrátiť. Na podklade vyjadrenia svedka H. B. možno usúdiť, že obžalovaný pôžičkou od poškodeného vyplatil dlh tomuto svedkovi (H. B.). Z jeho výpovede totiž vyplýva, že obžalovanému v roku 2019 na požiadanie brata poskytol pôžičku 10000,- eur, ktorú mu nevracal a naťahovali sa asi 4 mesiace, až mu ju vrátil koncom októbra 2019. Výška pôžičky a doba jej poskytnutia poškodeným zodpovedá výške pôžičky a dobe jej vrátenia svedkovi H. B.. I toto zistenie, na ktoré konajúci súd nepoukazoval, má relevantnú vypovedaciu hodnotu, pretože vyplýva z procesu dokazovania ako dokázaná insolventnosť obžalovaného a preukázaný podvodný úmysel obžalovaného, keďže obžalovaný vedel, že peniaze použije iným spôsobom ako na kúpu auta zo zahraničia a jeho následný predaj a nie je schopný v lehote 1 mesiaca pôžičku vrátiť.

Medzi konaním poškodeného, ktorý poskytol pôžičku obžalovanému, a skutočnosťami, ktoré uvádzal obžalovaný o zakúpení vozidla a jeho následným predajom a a ktoré ho utvrďovali v tom, že sa nemá obávať nevrátenia poskytnutej pôžičky, je príčinná súvislosť. Poškodený totiž sám túto okolnosť uvádzal ako pohnútku, ktorá ho viedla k tomu, aby obžalovanému pomohol poskytnutím pôžičky. Tiež je príčinná súvislosť medzi konaním poškodeného a spôsobením škody, pretože iba v dôsledku disponovania s finančnou hotovosťou, ktorú poškodený previedol na obžalovaného, mu vznikla majetková škoda.

Na podklade doposiaľ rozvedeného odvolací súd uzavrel, že konanie obžalovaného obsiahnuté v skutkových zisteniach ustálených konajúcim súdom napĺňa znaky prečinu podvodu podľa § 221 ods. 1, 2 Tr. zákona. Odvolací súd ďalšie zistenia, ktoré preukazujú podvodný úmysel a sú spomenuté vyššie, nemohol doplniť do skutkových zistení, keďže by to bolo v neprospech obžalovaného a odvolanie proti výroku o vine podal iba obžalovaný. V trestnom konaní platí totiž zásada „refomatio in peius“ - zákaz zhoršenia postavenia obvineného v jeho neprospech na podklade iba ním podaného odvolania, ktorá je upravená v § 322 ods. 3 Tr. poriadku.

Z konania obžalovaného vyplýva priamy úmysel uviesť poškodeného do omylu, aby tak vylákal pôžičku 11000,- eur. Obžalovaný klamal poškodenému o účele pôžičky, túto obratom použil na splatenie inej pôžičky a zatajil pritom stav svojich finančných schopností, čo zodpovedá skutkovej okolnosti, že obžalovaný konal v úmysle vylákať finančnú hotovosť.

Uplatňovanú námietku obžalovaného, že pre nástup dlhotrvajúcej pandémie COVID 2019 nesplatil pôžičku, považuje odvolací súd za neopodstatnenú. K dokonaniu prečinu podvodu došlo totiž odovzdaním finančnej hotovosti poškodeným obžalovanému dňa 31.10.2019, kedy o pandémie na území Slovenskej republiky neboli poznatky a k jej vyhláseniu došlo na našom území až v mesiaci marec 2020. Napokon splatenie pôžičky zo strany obžalovaného je iba vrátením dlhu, ktorý mu vznikol z ním vykonaného právneho úkonu, a teda náhradou škody, na ktorú okolnosť možno prihliadať ako poľahčujúcu pri ukladaní trestu.

Následne odvolací súd preskúmal správnosť výroku o treste, ktorý bol namietaný druhým odvolateľom, prokurátorom a to v neprospech obžalovaného.

Z odôvodnenia napadnutého rozsudku plynie, že pri ukladaní trestu sa konajúci súd riadil zásadami uvedenými v § 34 Tr. zákona, pričom obžalovanému priznal dve poľahčujúce okolnosti, že pred spáchaním trestného činu viedol riadny život a pričínil sa o odstránenie škodlivých následkov, čo zodpovedá § 36 písm. j), k) Tr. zákona. Pri nezistení žiadnej priťažujúcej okolnosti došlo k prevahe poľahčujúcich okolností a uplatnenia pravidla pri ukladaní trestu podľa § 38 ods. 3 Tr. zákona, v dôsledku čoho sa znižovala horná hranica o jednu tretinu. Zo základnej trestnej sadzby na jeden rok až päť rokov po úprave konajúci súd mal k dispozícii pre trest odňatia slobody sadzbu na jeden rok až tri roky osem mesiacov a v rámci nej obžalovanému uložil trest odňatia slobody vo výmere 1 roka s podmieneným odkladom jeho výkonu na skúšobnú dobu 12 mesiacov, ktorý trest považoval za zodpovedajúci všetkým okolnostiam prípadu, ako aj k osobe obžalovaného.

S takto uloženým trestom sa stotožnil aj odvolací súd a nepovažuje ho za neprimerane mierny. V osobe obžalovaného ide o páchatela, ktorý pred spáchaním trestného činu viedol naozaj riadny život, riadne pracuje a nemá negatívne hodnotenie. Priznanie poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. j) Tr. zákona aj podľa názoru odvolacieho súdu zodpovedá zákonu. Na okolnosť, že obžalovaný bol odsúdený za úmyselný trestný čin zatajenia v roku 1991 a toto odsúdenie má vykonaním peňažného trestu zahladené, nemožno prihliadať pri posudzovaní vedenia jeho života, keďže od tohto odsúdenia uplynula veľmi dlhá doba a počas nej obžalovaný nespáchal žiadny iný trestný čin. Na hodnotení, že obžalovaný viedol riadny život, nemení nič ani zistenie, že bol opakovane postihnutý za priestupky spáchané na úseku cestnej premávky, pretože prerokovaná trestná činnosť nesúvisí s činnosťou vedenia motorových vozidiel. V takom prípade hodnotenie spáchaných priestupkov na úseku dopravy by malo význam pre posúdenie osoby obžalovaného so zameraním na jeho nápravu. Tým odvolací súd nechce zľahčovať hodnotenie porušovania noriem administratívneho charakteru, len poznamenáva, že spravidla ide o priestupky s nebanlivostným zavinením a preto pri inej trestnej činnosti, nie súvisiacej s vedením motorových vozidiel, sa spravidla na ne neprihliada, pokiaľ nejde o sústavné zvlášť výrazné porušovanie noriem v cestnej premávke.

Obžalovaný spáchal na úseku cestnej premávky v období od 17.02.2017 do 31.10.2019 celkom 5 priestupkov, čo znamená pri vedení motorového vozidla porušenie noriem ani nie dvakrát v roku. So zreteľom na uvedené preto dodatočne uplatňovaná odvolacia námietka, že obžalovaný pred spáchaním trestného činu nevedol riadny život, nebola akceptovaná.

Prokurátor sa domáhal aj nepriznania poľahčujúcej okolnosti spočívajúcej v uhradení škody podľa § 36 písm. k) Tr. zákona, pretože táto okolnosť preukázaná nebola.

Odvolací súd na verejnom zasadnutí doplnil dokazovanie prečítaním vyjadrenia poškodeného C. D. E., ktorý potvrdil, že sumu 5900,- eur, ktorá mu bola zaslaná obžalovaným ako splátka pôžičky, si riadne prevzal.

Podľa § 36 písm. k) Tr. zákona poľahčujúcou okolnosťou je to, že páchateľ sa pričínil o odstránenie škodlivých následkov trestného činu alebo dobrovoľne nahradil spôsobenú škodu.

Za dobrovoľné nahradenie škody je potrebné považovať uhradenie škody hoci aj počas trestného stíhania. Je potrebné pripustiť, že v takýto čas náhrada spôsobenej škody môže vzbudzovať dojem, že sa tak deje pod tlakom trestného stíhania, na čo poukazoval aj prokurátor, ale podstatným v danej veci je, že obžalovaný poškodenému zostatok nesplatenej pôžičky uhradil, teda uhradil celú škodu včítane úrokov spôsobenú poškodenému a poškodený túto nemusel vymáhať prostriedkami civilného práva. O nedobrovoľnú náhradu škody by išlo v prípade exekučného konania alebo cez prostriedky trestného práva - odňatie a vydanie veci. Dané zistenia a úvahy tak viedli odvolací súd k záveru, že aj táto priznaná poľahčujúca okolnosť je v súlade so zákonom.

Uložený trest na dolnej hranici trestnej sadzby, t. j. vo výmere 1 roka, s podmieneným odkladom jeho výkonu na kratšiu dobu so zreteľom na všetky zistené okolnosti je trestom primeraným. Skutok bol spáchaný pred 4 rokmi a od jeho spáchania obžalovaný viedol riadny život, preto je dôvodný predpoklad, že aj po vykonaní tohto trestu obžalovaný povedie riadny život. Ide o primeraný trest, pri posúdení proporcionality medzi záujmom na ochrane spoločnosti pred páchateľom trestného činu a zásahom do základných práv páchateľa spôsobeným uložením trestnej sankcie, pretože proporcionality je podmienená tým, že pri ukladaní trestu sa prihliadne na povahu a závažnosť spáchaného trestného činu a na pomery páchateľa. Obžalovanému bol ukladaný trest za prečin, ktorý je spoločensky menej závažný ako zločin.

Namietaný výrok o náhrade škody obžalovaným nemal svoje opodstatnenie, keďže poškodený na hlavnom pojednávaní dňa 12.12.2022 prehlásil, že si náhradu škody vo finančnom vyjadrení neuplatňuje. Keďže poškodený má možnosť disponovať s návrhom na náhradu škody do skončenia dokazovania a konajúci súd zrejme opomenul toto jeho vyjadrenie, odvolací súd výrok o náhrade škody posúdil ako vecne nesprávny, ktorý nemá svoj základ v procedurálnom postupe.

To boli podstatné dôvody, pre ktoré odvolací súd vyhodnotil odvolanie obžalovaného ako čiastočne opodstatnené len vo vzťahu k výroku o náhrade škody, dôsledkom čoho bolo rozhodnutie odvolacieho súdu o zrušení tohto namietaného výroku v napadnutom rozsudku, a odvolanie prokurátora posúdil ako nedôvodné a toto postupom podľa § 319 Tr. poriadku zamietol.

Rozhodnutie bolo prijaté jednomyseľne.
jednomyseľne

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.